

Konkurranse – tolketjenester

Spørsmål 21.02.23

viser til konkurransegrunnlag for innkjøp av tolketjenester til kommunene i Innkjøpssamarbeidet på Haugalandet.

Vi ønsker å gjøre oppdragsgiver oppmerksom på risikoen for å gjennomføre en anskaffelse der tilbyder utelukkende vurderes basert på tilbudt pris. Vi vil samtidig oppfordre Oppdragsgiver til å utforme konkurransegrunnlaget i tråd med IMDis veileder for offentlige anskaffelser av tolketjenester - <https://www.imdi.no/tolk/veileder-for-offentlige-anskaffelser-av-tolketjenester/>

Det norske tolkemarkedet er fortsatt lite og umodent. Tolkning for offentlig sektor er samtidig en bransje som ikke er regulert med tariff eller minstesatser. Det medfører stor variasjon i tolkers lønn, fra under kr. 100 til over kr. 900 i timen. Det er derfor viktig at innkjøpere kjenner godt til rammebetingelsene i tolkemarkedet, og er oppmerksomme på risikoen for å inngå avtaler med leverandører som ikke tilbyr akseptable vilkår for tolker. Innkjøpere bør også kjenne til hvilke prisstrategier- og modeller, og lønnsvilkår som praktiseres, slik at de kan sikre konkurransedyktige vilkår for tolker som tar oppdrag for virksomheten. I fravær av tariff og annen lønnsregulering, blir det tydelig at vanlig priskonkurranse har en uheldig effekt, og dermed er uegnet ved anskaffelser av tolketjenester. Valg av riktig prismodell ved anskaffelse av tolketjenester er avgjørende for å sikre oppdragsgiver tilgang på kvalifiserte tolker.

I tråd med Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (Tolkeloven) legger vi til grunn at kommunene skal tilby sine innbyggere kvalifiserte tolker. Tolkeloven legger samtidig til grunn at kommunene kun unntaksvis, og ved akutte tilfeller, kan benyttes ukvalifiserte tolker.

Kvalifiserte tolker er ettertraktet på markedet. I deres valg av oppdrag, er tilbudt honorar fra oppdragsgiver avgjørende. Oppdragsgivere som bl.a. NAV, Helseforetakene, politiet og de fleste kommuner i Rogaland tilbyr allerede sine tolker honorar i tråd med markedsstanden. Å velge en modell i anskaffelsen av tolketjenesten som legger til grunn at leverandøren selv skal angi tolkens honorar, har erfaringsmessig medført at enkelte useriøse aktører leverer tilbud der tolker tilbys honorar som er langt under markedsstandarden. Dette for å presse sitt pristilbud ned. Laveste pris eller kostnad har tidligere vært den vanligste prisstrategien i anskaffelser av tolketjenester. Dette er imidlertid en modell som de fleste offentlige innkjøpere har gått bort fra siden 2017. Samtidig viser IMDis kartlegginger at oppdragsgivere som fortsatt velger en modell der pris er den utelukkende avgjørende faktor ikke blir tilbudt tolker som er kvalifisert iht. Lovkravet.

Å gjennomføre en anskaffelse av tolketjenester som ikke legger grunnlaget for økt bruk av kvalifiserte tolker kan dermed medføre at kommunene på sikt vil se seg nødt til å gjennomføre tolkesamtaler som strider mot loven.

Vi vil derfor på det sterkeste oppfordre Oppdragsgiver til å gjøre en ny vurdering av tildelingskriterium for denne anskaffelsen.

Svar

Konkurransegrunnlaget er utarbeidet ut ifra tidligere utlysninger og erfaringer. Vektingen vil ikke bli endret, men det er foretatt en mindre korrigering i kravspesifikasjonen.